

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

555. Quæ sit ratio seu causa finalis hujus regulæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

quoscunque alios initis, & per eos, qui illa acceptare & observare debebant, acceptatis & observatis, quæ lachere non intendit, comprehensorum) quomodolibet spectantia, dum ea extra Curiam aliter, quam per resignationem vacare contigerit in mensibus Januario, Februario, Aprili, Majo, Julio, Augusto, Octobri, Novembri, volens in supplicationibus seu concessionibus gratiarum, quæ de dictis beneficiis tunc vacantibus etiam motu proprio fient, de mense, in quo vacaverint dispositivè mentionem fieri, adeoque gratias nullas esse. Hæc verba sunt regulæ non nihil majoris claritatis gratiâ, ut visum, transposita.

2. In altera hujus prioris partis parte derogat contrariis nimirum consuetudinibus, etiam immemorialibus optandi majores & pinguiores præbendas, nec non privilegiis in limine erectionis concessis, & indultis Apostolicis disponendi circa hujusmodi beneficia, quibuscunque demum dignitatis, status, ordinis Personis & Collegiis, & sub quibuscunque clausulis, fortissimis etiam, concessa ea fuerint.

3. In secundæ principalis partis priorè parte conceditur Episcopis, Archiepiscopis, Patriarchis residentibus apud suas Ecclesias alternativa in 6. mensibus, nimirum Februario, Aprili &c. conferendi beneficia quæcumque cum cura & sine cura, regularia, & secularia, modò vacant extra Curiam, sintque Episcopi, Archi-Episcopi &c. Residentes, & beneficia aliâs spectent ad illorum duntaxat collationem, citra aliorum dispositionem, præsentationem, electionem, & non sint aliâs dispositioni Apostolicæ reservata, vel affecta.

4. In posteriore verò hujus secundæ partis parte intentat iis poenam, nimirum privationem dicti beneficii, & nullitatem collationum, aliarumque dispositionum de prætextu dicti beneficii faciendarum, ubi jus reservationis papalis violaverint; nimirum disponendo de beneficiis vacantibus in mensibus papalibus, aut alias reservatis vel affectis, aut impediendo, quò minus provisiones & gratiæ papales factæ de dictis beneficiis effectum sortiantur.

5. Circa quas partes illud notandum cum Chok. hic. n. 20. quamlibet harum principalium partium fuisse olim regulam separatam. Estque illud inter utramque discrimen, quòd prima liget manus Ordinariorum, ideòque præjudicet & detrahat potestati ordinariæ Ordinariorum, subòque modo jus commune corrigat, & in tantum contineat odibilitatem aliquam, dum è contra respectu Clericorum pauperum & bene meritorum est favorabilis juxta dicta superius. Pars altera verò dictum ligamen moderetur, seu partim relaxet, proinde tanquam tota favorabilis, utpote juri communi innixa sit amplianda.

Questio 555. Quanam sit ratio, seu causa finalis hujus regulæ?

1. **R** Espondeo: præter ea, quæ supra hac de re dicta sunt de fine reservationum in communi, hujus regulæ in particulari rationem finalem sufficienter indicari, ex illis verbis proœmialibus regulæ: *cupiens S. D. N. pauperibus Clericis & personis bene meritis providere: præfationes enim hujusmodi optimè arguunt causam finalem dispositionis.* Lott. l. 2. q. 36. n. 3. Unde n. 26. & seq. rectè infert Lott. rationem motivam seu causam finalem hujus regu-

læ non esse favorem Curia, ut sentire videtur Zypæ: in Analit. tit. de institut. & Gl. in Extrav. executabilis. Eò quòd, licet in conferendis istiusmodi beneficiis habeatur ratio præsentia & degentia in Curia, ut Gonz. gl. 4. num. 14. præferaturque quandoque qui præfens est, & ubi plures præfentes sunt, ratione antiquioris præsentia & residentia in Curia, prout etiam servitii & familiaritatis ex quadam congruentia; non tamen hæc tangunt causam finalem regulæ, sed causam impulsivam tantum, ut ex eo patet, quòd nulli, neque in corpore juris, neque in regulis Cancell. pro obtinendis beneficiis qualitas hæc consideretur ad effectum bene merentia, cum semper, saltem ex intentione Papæ, provideantur Clerici pauperes & benemerentes, sed non semper degentes in Curia, dum frequenter quoque absentes, qui Curiam Rom. nunquam viderunt, provideantur de beneficiis ejusmodi reservatis, quòd minimè contingeret, si gratiâ Curialium principaliter hæc regula emanasset. Sed neque benemerentiam istam, de qua hæc regula, prout condistinguitur à paupertate (quæ consistens in defectu patrimonii proprii & beneficii alterius, constituit aliâs primum ac potiorum gradum benemerentia, cum beneficia dicantur panes pauperum, ut Lott. n. 29. 30. & 59.) ex certo ministerio corporali in Papam vel ejus Curiam impenso, seu ex Curialitate præcisè, sed ex servitio hujusmodi, & principaliter ex morum honestate, literaturâ, & personæ sublimitate dimittendam esse, ait Lott. num. 5. 29. & 48. Idem ferè ait Chok. ad prætem. hujus reg. n. 27.

2. Specialem verò causam, cur Pontifex Episcopis dictos 4. menses in primâ parte regulæ reliquerit, hanc assignat Chok. hic num. 8. Quòd cum per istiusmodi reservationes jus antiquum concessum Ordinariis quodammodò denuo avocabatur seu adimebatur (quamquam non censetur id auferri, quòd precario concessum erat, non aliter, ac si Episcopus potestatem conferendi beneficia suo Vicario tribuat; nihilominus ipsè, si voluerit, conferet, & istiusmodi facultatem datam Vicario poterit revocare, ut Rebuff. tit. de formâ Vicariatus. num. 89. apud Chok.) Pontifices, ne de se conquererentur Ordinariis, cum illis dividere voluerint dicto modo menses. Quòd verò illis solum 4. sibi vero servarint 8. nulla alia causa assignari potest magis adæquata, quam quia valde congruat, Papam, qui est Dominus & creator beneficiorum, & in his habet plenissimam potestatem, in hac distributione majorem partem obtinere juxta illud Aristotel. Eth. 8. C. ult. in divisione: plus capiunt ij, qui plus conferunt. Lott. l. 2. q. 37. num. 13. Chok. loc. citans Felin. c. dilecti, de major. & obed. Covar. in c. quamvis pactum. de pactis. in 6. p. 2. §. 2. n. 4.

Questio 556. Cum regula utatur verbis omnino universalibus dicendo: quæcumque beneficia, qualitercunque reservata, ubicunque existentia, ad cujuscunque qualemcunque provisionem spectantia: cum clausulis etiam derogatoriis derogatoriis, an ergo nulla ab hac reservatione excipiantur beneficia?

1. **R** Espondeo: dictis terminis generalibus non obstantibus excipi primò beneficia juris laicalis; hæc enim nullis reservationibus, et si generales sint, & clausæ in corpore juris, compre-